

דף

תמיד כ"ה ע"ב

על הדרף

תלה

והנה בהר צבי (פר' במדבר) הביא מהגר"מ ראזין ז"ל שהעיר, מדוע נקטה המשנה בתמיד: בשלשה מקומות הכהנים שומרים בביהמ"ק, ומנינא למה לי, והגר"מ ראזין רצה לחדש דהחיוב לשמור רק בג' מקומות אלו, ואם מוסיף עוד מקומות לשמירה יש בכך משום בל תוסיף - וע"ש בהר צבי שפלפל בזה באריכות אם יש כאן איסור בל תוסיף, ועי' בתוס' (ר"ה ט"ז): דאין בעשיית מצוה א' ב' פעמים משום בל תוסיף ע"ש. וא"כ ה"נ כאן ודו"ק.

★ ★

וראה בראב"ד כאן שנראה מדבריו, שהמשנה מפרשת ג' מקומות שבהם נחוצה שמירה קבוע, ביום ובלילה משום היסח הדעת, אבל יש עוד מקומות שצריכים שמירה, אך לא כ"כ קבועה ביום ובלילה. מפני שאין ההיסח הדעת בהם קבוע ודו"ק.

(פרדס יוסף החדש פר' במדבר)

★ ★

במשנה: בית המוקד וכו'.

בראב"ד בפ"י כאן הקשה. מדוע במנחה אינו חל קדושת הגוף רק בהנחה בכלי שרת ובבהמה קדיש בפה קדושת הגוף ע"כ.

וכתב הגאון האור שמח זצ"ל במכתב עוז בראש ספר זרע אברהם לחתנו הגאון ר' אברהם לופטביר זצ"ל (אות ב'): נראה דעד שלא קדשו בכלי, חסר הצירוף דבעי שיעור עשרון למנחה ונסכים ובקטורת פרס כזית דבכולהו הכלי עושה הצירוף, אבל בהמה ועוף דנפש הוי קדוש קדושת הגוף ובעי מום לפדותו בבהמה. ועוף לאו בר פדיון הוי ועיין בבעי דגמ' [תמורה דף י"א]: גבי הקדיש חד אבר יעו"ש ואכמ"ל עכ"ד.

★ ★

במשנה: אלא הוי פושטין ומניחין אותן תחת ראשיהן.

בבאר שבע העיר בהוריות דף י"ג הקשה דמבואר שם שמי שמניח בגדיו מתחת למראשותיו ה"ז קשה לשכחה, ואם כן יש לתמוה האיך הניחו הכהנים בגדיהם מתחת לראשותיהם.

והביא בס' דובב מישרים (ח"א סי' ע"ט) בשם הגה"ק מהרי"ד מבעלזא ז"ע דבמקום קדוש - בית המקדש ליכא חשש דקשה לשכחה, וכ"כ בליקוטי מהרי"ח

מדברי הרמב"ם (פ"ח דבית הבחירה הלכה ו) דאפשר לקיים המצוה ג"כ כשהוא ישן וה"נ המילה ע"כ.

ודברי הגאון החלקת יואב נדפסו בספרו (ח"ב סי' מ"ג) ע"ש וכן בספר פסקי תשובה (סי' קפ"ב) ובהגהות הגרש"מ זילברמן מווירשוב זצ"ל בראש הספר כתב להעיר בזה: לא אדע מה קאמר, דהלא בודאי לא היו (הכהנים) ישנים, כדאי' במשנה דתמיד דמי שהיה ישן, היה הגבאי לוקה אותו ושורף בגדו, דלא היו רשאים לישון, ועי' במשל"מ (פ"ח מהל' בית הבחירה הלכה ו) דהכהנים עשו להם חלוקה מי שיהיה מן הנעורים, ומי שיהיה מן הישנים - אבל שומר לא היה ישן, דא"כ לא היה שומר עכ"ל שם. ועי' סנהדרין (מ"ז): אימא כישן דמי וכו' ומוכח קצת דגם בישן חשיב שמירה וצ"ע. וראה מה שהאריך הרבה בזה בקובץ פרי תמרים (ניו יורק) קובץ מ"ב-מ"ד (עמ' כ-כ"א) ע"ש היטב.

★ ★

ועי' ביכהן פאר ריש תמיד שכתב להסתפק כמה כהנים צריכים לעסוק בשמירת המקדש. וכתב דלכאורה היה נראה דסגי באחד ע"ש, אך צ"ע דבתורה (במדבר א. נב) כתיב "ושמרו הלויים" לשון רבים.

וע"ע בשו"ת מהרש"ם (ח"ב סי' ד) שמחלק דשמירת ביהמ"ק שהוא מטעם כבוד צריך להיות בהקיץ, משא"כ לענין קמח שמורה ע"ש היטב בדבריו, ובשו"ת דברי מלכיאל (ח"ה סי' י) ע"ש.

★ ★

ובתוס' זבחים (כ). דישן הוי היסח הדעת בביהמ"ק ע"ש. וברמב"ם (פ"ה דביאת מקדש הלכה ג) כתב דישן צריך לקדש ידיו ורגליו שנית, והכס"מ כתב דהוא משום דחשיב היסח הדעת. אכן ברמב"ם כתב: ישן או הסיח דעתו ע"כ. נראה דישן לא הוי משום היסח הדעת וכתוס' וצ"ע. ובשפת אמת זבחים (כ: ד"ה עי' וכו') כתב די"ל דישן בעי קידוש ידים ורגלים דחשיב כאילו יצא מחוץ למקדש, כיון דהנפש יוצאת מהאדם בשעת השינה עכ"ד. (ואומרים בשם הגאון רי"ז סלוביציץ זצ"ל מבריסק שבדברים אלו הבין לראשונה שמחבר השפת אמת על קדשים היה אדמו"ר לחסידים ע"כ).

★ ★